

Leta Famu ke Pol usuf Fan Tesalonika Orek Famu

Leta igii, Pol i siit u aunbiing i kiis ta na Korin. Ma i e leta famu kia usuf foron tom unune na Tesalonika.

Tesalonika i tara maleh na falifu na Masedonia. Na fatuul u e ninla ke Pol, ka tapiiek na Tesalonika ke ka fafas usuf ri (par Aposel 17:1-14). Fale fanu ae ri sokiliis ta liu kiri, ri fan Iudaia ma fal tina fale maleh keskes. Foron famfamu ken fan Iudaia na Tesalonika ri ka balkut aunbiing ri par u aragii le fale fanu kiri, ri ka unune mang lo Iesu, pesu ri ka fes ufu Pol tina maleh kiri, ke ka la una Beroia. Namih, ka wuun ufu Timoti una Tesalonika ke Timoti ka ususe sing Pol na liu ken foron tom unune.

Na leta igii, Pol i fotrokap lo God, wara le fan Tesalonika ri tifat na unune kiri aunbiing ri tafe tatawin. Pol i ier sabin isi farakrakai unune kiri ke ka kiliis fagalte kiri isi foron minet.

Leta Famu usuf fan Tesalonika i aragii:

- 1:1 Tanwara na leta igii
- 1:2-10 Pol i laes ini ri
- 2:1—3:13 Foim ke Pol na Tesalonika
- 4:1-12 Liu ae i falaes God
- 4:13—5:11 Paipaifis ke Kumguui
- 5:12-28 Farfarop na orek ke Pol

¹ Ia Pol, Sailas ke Timoti, kemtuul sisiit usuf gam foron tom unune na maleh na Tesalonika ae

gam unune lo God Tama kerer ke Kumguui Iesu Karisito.

Famais turan siaroh ke God usuf gam.

Liu ke Unune ken Fan Tesalonika

² Kemtuul fotrokap la tom lo God isi gam tikii ke kemtuul ka wolpes gam la na foron sising kimemtuul. ³ Aunbiing kemtuul sising la usuf God Tama kerer, kemtuul wolpes foron tier ae gam tel u la ini unune kimi, foron foim ae gam tel u la ini famais kimi, ke tifat sabin kimi aunbiing gam nene ini unune isi Kumguui kirer Iesu Karisito.

⁴ Foron tualikmemtuul ae God i ier kanaka isi gam, kemtuul usum le God i tus pes ta gam. ⁵ Wara le Rokap na Fafas ae kemtuul fafas ta ini, biil i la usuf gam arae orek foes sau, biil. I la turan rakrakai ke turan Tanwa Kalkaluu ma gam usum na tara unune kimemtuul na fafas ae. Gam usum rokap tom na sinangu kemtuul aunbiing kemtuul kiis ta na fatpoto gam, una rokap kimi. ⁶ Gam ka mi ta na sinangu kemtuul ke na sinangu Kumguui. Taftawa le fanu ri falaulau gam, isau le gam somangat pes orek tom ini laes ae Tanwa Kalkaluu i ta ta u usuf gam. ⁷ Pesu, gam ka tapiek rokap na tintof usuf foron tom unune tikii na falifu na Masedonia ke na falifu na Akaia. ⁸ Orek ke Kumguui ae gam fafas ta ini ka sarara ta arae kinen tafih. Biil na falifu na Masedonia ke na falifu na Akaia sau, biil. Foron maleh tikii ri ka usum ta na unune kimi lo God. Pesu, sani sabin kemtuulen use u? ⁹ Ri tom, ri use famalal foron sinangu gam, aunbiing gam somangat pes ta kemtuul. Ke ri use u sabin le gam ka tamikis

koseng ta foron god famfabal ke gam ka ta liu kimi sing God tekentu ae i liu ma igii gam ka foim mang sing i. ¹⁰ Ke gam ka nene ke Kalalik ae in pu tinbae na kukulii, ae God i fapti fafis ta u tina minet. I e Iesu, ae i faliu kerer koseng ngaliaf ke God ae in tapiek.

2

Foim ke Pol na Tesalonika

¹ Foron tualikmemtuul, gam usum le ninla kimemtuul unaismi, biil i tier foes tah, biil. I mel tom e fua. ² Gam usum le fanu ri ta ta fangungut usuf kemtuul ma ri ka falaulau ta kemtuul na Filipai, aunbiing biil biitom kemtuul la unaismi. Isau le na falupes ke God kirer, kemtuul kep balamas tom isi fas gam ini Rokap na Fafas kia, taftawa imel e fanu ae ri rakrakai isi tikale kemtuul. ³ Aunbiing kemtuul piispiis gam isi sokiliis liu, biil kemtuul orek ini barung na wolwol, le ini ti wolwol laulau, ma biil sabin kemtuul fasobor gam, biil. ⁴ Kemtuul fafas, wara le God tom i somangat ta ini kemtuul ke ka unune ufu ta Rokap na Fafas usuf kemtuul. Ma biil kemtuul ier isi falaes fanu sau, biil. Kemtuul fafas isi God tom ae i tof balmemtuul la, in laes ini. ⁵ Gam usum le biil kemtuul falaes gam ini foron moek na orek ke biil kemtuul garan fafas isi kep ti tier sing gam, biil. God i par kemtuul. ⁶ Biil kemtuul im isi ususefages sing fanu, le sing gam le sing tikas awii, biil.

Ifasi le kemtuulen sising gam isi ti falupes, wara le kemtuul aposel ke Karisito. ⁷ Isau le biil kemtuul tel u arae. Kemtuul kiis fofu na fatpoto gam, arae

nenge finsus i fofonoi na birbiron berberat kia. ⁸ Kemtuul ier kanaka isi gam ma kemtuul laes isi fafas ini Rokap na Fafas usuf gam. Ma biil i sau ae, kemtuul laes sabin isi ta liu kimemtuul usuf gam, wara le kemtuul kating kanaka gam.

⁹ Foron tualikmemtuul, gam ka usum ta na foron rakrakai na foim kimemtuul ke na songsong kimemtuul. Kemtuul foim la na wor ke na siat, isi foimnge pitkalang kimemtuul tom, isi biil kemtuulen ta tatawin usuf tikas, aunbiing kemtuul fafas ini Rokap na Fafas ke God usuf gam.

¹⁰ Gam par u ke God sabin i par ta u e liu kimemtuul na fatpoto gam foron tom unune. Liu kimemtuul i kalkaluu ma i tortores ma biil imel e tuk lo kemtuul. ¹¹ Gam usum na sinangu kemtuul usuf temtem tikii lo gam, i arae sinangun nenge tamankak usuf berberat kia. ¹² Pesu, kemtuul ka farakrakai gam, kemtuul ka famor gam ke kemtuul ka piispiis gam isi gamen liu ini matngan liu ae in falaes God ae i kam pes ta gam una matanfuntih kia ke una memeh kia.

¹³ Ke kemtuul fotrokap la sabin usuf God, wara le aunbiing gam posefat na orek ke God ae gam ongen ta u sing kemtuul, biil gam somangat pes u arae orek ken fanu sau, biil. Gam somangat pes u, wara le i orek ke God tom. Orek ae i foim na liu kimi ae gam unune. ¹⁴ Foron tualikmemtuul, gam fasi arae foron uh na tom unune ke God, ae ri unune lo Iesu Karisito na Iudaia. Wara le gam kalsakai ta fangungut sabin sing fanu lo gam tom, arae foron tom unune na Iudaia ri kalsakai ta u

sing fanu lo ri tom, fan Iudaia. ¹⁵⁻¹⁶ Ri siimete ta Iesu Kumguui, turan foron profet ke ri fes ufu ta kemtuul sabin. Ri tof u le rin tikale kemtuul isi gong kemtuul fafas usuf fanu ae biil ri fan Iudaia isi God gong i faliu ri. Aunbiing ri tel u arae, God biil i laes ini ri ma ri kiis arae foron tuui turan fanu tikii. Na matngan sinang arae, ri ka purim foron sinang laulau kiri. Ma tipes u aiwa, ngaliaf ke God ka luut na olri.

Pol Rituul ier isi Par Fan Tesalonika

¹⁷ Foron tualikmemtuul, aunbiing ri fes ufu ta kemtuul koseng gam, kemtuul la koseng ta gam na fatuklin aunbiing sau, isau le kemtuul wol la tom lo gam. Ma kemtuul ier kanaka isi par gam, pesu kemtuul ka rakrakai tom isi kemtuulen par gam sabin. ¹⁸ Kemtuul ier isi fis unaismi. Ia Pol, fafuun ia ka totof ta isi la unaismi, isau le Satan i tikale kemtuul tikii. ¹⁹ Kemtuul ier isi par gam sabin, wara le aunbiing Iesu Kumguui kirer in fis ma kere ka soti na mata, gam tom e wara ae biil kemtuulen matlawen, ke gam tom e laes turan bangbang kimemtuul ae kemtuulen got ini. ²⁰ Tekentu kanaka, gam tom e memeh turan laes kimemtuul.

3

¹ Kemtuul lala wol lo gam, pesu biil mang kemtuul ier isi nene. Kemtuul ka wol le, in rokap le kama e Sailas agawa sau na Atens ² ma kamak wuun ufu Timoti, tualikrer. I tikiin foim kimah na fafas ini Rokap na Fafas lo Karisito. Kama

2:15-16: Aposel 9:23,29; 13:45,50; 14:2,5,19; 17:5,13; 18:12 **3:1:**
Aposel 17:15

wuun ufu isi farakrakai gam ke isi lupes unune kimi, ³ isi biil tikas lo gam in nut e unune kia na foron tatawin ae gam tafe u. Wara le, gam usum le foron tatawin ae, God tom ka ninwei ta u isi keren kalsakai u. ⁴ Aunbiing kere kiis turim biitom, kemtuul fas gam la le fanu rin ta fangungut sing kerer. Ke gam ka usum ta le foron tatawin ae, igii mang ka tapiiek tah. ⁵ Ia lala wol lo gam ma biil mang ia ier isi nene, pesu ia ka wuun ufu Timoti usuf gam, isi iak usum rokap na unune kimi. Ia sokeh, tarama tom fasobor ka faluut gam, ma foim kimemtuul ka tier foes.

Ususe sing Timoti i Farakrakai Pol

⁶ Isau le, Timoti i am fis sau tinawii naismi unaismah. Ma i fis ini nenge rokap na ususe na unune ke na famais kimi. I fas kama le gam laes la tom aunbiing gam namne pes kiis turim kirer. Ke gam kalkal tom isi par kemtuul, arae kemtuul sabin, kemtuul kalkal isi par gam. ⁷ Pesu, foron tualikmemtuul, unune kimi i farakrakai ta kemtuul na kiis kimemtuul na palgan tatawin ke na foron fangungut ae fanu ri tel u ulo kemtuul. ⁸ Ma igii, liu kimemtuul ka rokap mang, wara le gam tifat lo Kumguui. ⁹ Pesu, arafa kemtuulen fotrokap arae usuf God, isi ik fasi ini tara laes kimemtuul isi gam na mata God kirer? ¹⁰ Kemtuul lala sising la tom isi gam na foron siat ke na foron wor, isi kemtuulen par gam sabin ma kemtuulek fausum gam ini fale tier ae gam pongpong isi na unune kimi.

¹¹ Pesu, kemtuul ka sising God, Tama kerer ke Iesu Kumguui kirer le sal sala kemtuul in sapeng

isi kemtuulek laum gam. ¹² Ma kemtuul sising le Kumguui in falaumet famais kimi isi ik fuun basbasah na fatpoto gam ke usuf fal sabin, arae kemtuul mais ta gam. ¹³ Kemtuul sising sabin le in farakrakai balmi isi gamek tapiiek kalkaluu ma biil in mel e tuk lo gam, aunbiing gam ti na mata God Tama kerer na biing ae Iesu Kumguui kirer in fis turan fanu kalkaluu kia.

4

Matngan Liu ae in Falaes God

¹ Foron tualikmemtuul, nenge orek sabin i aragii: Kemtuul ka patrai ta gam ini matngan liu ae gamen liu ini, isi gamek falaes God, arae tom gam mimi la lo. Ma igii kemtuul ka sising gam ke kemtuul ka piispiis gam na asa Iesu Kumguui, isi matngan liu ae, ik lala kuum. ² Wara le, gam ka usum ta na foron fafausum ae kemtuul patrai ta gam ini. Foron fafausum ae i la tom sing Iesu Kumguui.

³ God i ier le liu kimi in kalkaluu na mata. Pesu, gamen fin koseng sinangun tamfaes ⁴ ke temtem tikii lo gam in lasan na nagogon fakasi pununfo tom,* ini sinang ae i kalkaluu ke ini sinang ae fanu rin bulat lo ⁵ ma biil isi mi na rakrakai na wolwol isi tel sinangun puur, arae fanu tina kabarais. ⁶ Gong tikas i tel sinangun puur ini antu tualik ae ru fatlatualik na asa Iesu. Male in tel u arae, ke i fabal tualik. Kemtuul ka use ta u ke kemtuul ka fanau ta gam le, Kumguui in ta fangungut sing

* **4:4:** Fale tom tasum na Buk na Gogoh ri wol le kamtinan orek igii le, temtem tikii lo gam in telpes in tikii sau e fifin.

fanu ae ri tel matngan sinang arae. ⁷ Wara le, God biil i tawi pes ta kerer isi liu kirer in duh, biil. I tawi pes ta kerer isi keren liu ini matngan liu ae i kalkaluu. ⁸ Pesu, male tikas i soke ufu fafausum igii, biil i soke ufu kaltu sau, biil. I soke ufu God ae i ta Tanwa Kalkaluu la usuf gam.

⁹ Biil kemtuulen sisiit sabin usuf gam na sinan-gun famais usuf foron tualik gam, biil. Wara le, God tom ka fausum ta gam isi gamen famais faliu ini gam. ¹⁰ I tekentu le gam ier kanaka isi foron tualik gam ae na falifu tikii na Masedonia, isau le, kemtuul piispiis gam le, famais kimi usuf ri in laulaumet la.

¹¹ I rokap le gamen nunuk isi liu ini siaroh ke gong gam fakau paklu gam na tier ken nenge kaltu, isau le gamek foim ami ini liumi tom, arae kemtuul fas ta gam. ¹² Male gamen tel u arae, ke fanu ae biil ri unune, rin bulat lo gam ma biil sabin gamen tapiek arae foron tom fapare.

Paipais ke Kumguui

¹³ Foron tualikmemtuul, kemtuul ier le gamen malal lon fanu ae ri ka met tah, isi gong gam mamais arae fanu ae biil ri unune le foron minet rin apti fis. ¹⁴ Kere unune le Iesu i met tah ke ka apti fis sabin. Pesu, kere ka unune le fanse ae ri unune lo Iesu, ma ri ka met† tah, God in fapti fafis ri isi rik la turim tura Iesu, aunbiing in fis sabin. ¹⁵ Namin orek ke Kumguui tom le, kerer ae keren liu papang na biing ae Kumguui in fis lo, biil keren famu lon fanse ae ri ka met tah,

† **4:14:** Pol biil i siit “met”, i siit “masun”, wara le foron tom unune biil rin met sikit. **4:15:** 1Korin 15:51,52

biil. ¹⁶ Wara le, keren ongen kinen tikas in tautau, famfamu ken foron angelo ik orek, kinen tafih ke God ik ninih ma Kumguui tom ik pu tinbae na kukulii. Na aunbiing ae, fanu ae ri met ini unune kiri lo Karisito, rin apti famu. ¹⁷ Namih, kerer ae kere liu biitom, God ik kep turim kerer tura ri na laukaf ubase isi kerek tafe Kumguui bae na mua. Ma kerek kiis fitliu turim tura Kumguui. ¹⁸ Pesu, gamen farakrakai faliu gam ini foron orek igii.

5

Keren Geges isi Paipaifis ke Kumguui

¹ Foron tualikmemtuul, biil kemtuulen sisiit sabin isi fas gam ini aunbiing, le biing sah, Kumguui in fis lo. ² Wara gam usum rokap tom le, paipaifis ke Kumguui in tapiek arae tom sisii i la isi suksukuum na wor. ³ Aunbiing fanu ri ususe u la le, “Biil keme tafe ti tatawin. Kere liu ini siaroh sau.” Ke fanpil tara tatawin ik tapiek lo ri, arae fangungut ae nenge fifin i kalsakai u aunbiing fatat in fafang. Biil ifasi rin alfe u e tatawin ae.

⁴ Isau le gam, foron tualikmemtuul, biil gam kiis na kubunor isi biing ae ik fabitit gam arae nenge tom sisii, biil. ⁵ Gam berberat tina malal ke tina kiptin ien. Kere biil tina wor le tina kubunor, biil. ⁶ Pesu, gong kere arae fanu ae ri masun. Keren mat ma ik poh e wolwol kirer. ⁷ Wara le, foron tom masmasunmet, ri masun la na wor ke foron tom ininmet, ri yin la na wor. ⁸ Isau le, kere fanu tina ien, i rokap le wolwol kirer in malal. Keren killiliis ini unune ke famais arae nenge

5:2: Metiu 24:43; Luk 12:39; 1Pita 3:10
Efeses 6:13-17

5:8: Aisaia 59:17;

dangan aen una tel kale matan mangia kerer. Ma kerer luukluuk ini unune le God in faliu kerer. ⁹ Wara le, God biil i tim pes ta kerer isi keren kalsakai fangungut na ngaliaf kia, biil. I tim pes ta kerer isi keren kep fafaliu sing Kumguui kirer, Iesu Karisito. ¹⁰ I met ta isi kerer, isi keren liu turim tura, taftawa le kere liu le kere met, keren liu tom tura. ¹¹ Pesu, gamen farakrakai faliu gam ke gamek fakuum faliu unune kimi, arae tom gam tel u la.

Farfarop na Orek

¹² Foron tualikmemtuul, kemtuul sising gam isi gamen bulat lon fanu ae ri foim rakrakai na fatpoto gam arae foron famfamu kimi na foim ke Kumguui ma ri fausum gam la. ¹³ Gamen lala bulat lo ri ini famais, wara na foim kiri. Ke gamen liu ini siaroh faliu ini gam. ¹⁴ Foron tualikmemtuul, kemtuul sising gam isi gamen fanau foron tom angos, gamek farakrakai foron tom matmatlawen, gamek lupes fanse ae unune kiri biil i rakrakai ma gamek fofu ini fanu tikii. ¹⁵ Gamen tumarang, isi gong tikas lo gam i kiliis laulau ini laulau. Isau le, fitliu gamen rakrakai isi tel sinang ae i rokap usuf temtem tikii lo gam ke usuf fal sabin.

¹⁶ Gamen laes la masau. ¹⁷ Ke gamen sising mulmul. ¹⁸ Gamen fotrokap usuf God na foron tier tikii ae i tapiiek sing gam, wara le God i ier le gam ae ke Karisito Iesu, gamen tel u arae.

¹⁹ Gong gam pumete yiif ken Tanwa Kalkaluu. ²⁰ Gong gam ire foron orek profet. ²¹ Isau le, gamen tof ri tikii ke gamek pose papte sani ae i rokap. ²² Alfe marmarsan sinang laulau tikii.

²³ Kemtuul sising le God tom ae i ta siaroh la, in fakalkaluu gam isi gamek kalkaluu sikit. Kemtuul sising sabin le God in fofonoi na tanwa gam, na wolwol kimi ke na pununfo gam isi biil in mel e tuk lo gam na biingen paipaifis ke Kumguui kirer, Iesu Karisito. ²⁴ God ae i tawi pes ta gam, in tel u arae, wara le i fasuut orek kia la tom.

²⁵ Foron tualikmentuul, gamen sising isi kemtuul. ²⁶ Aunbiing gam fatafe, gamen fador faliu ini gam ini sinang ae i kalkaluu. ²⁷ Ia piispiis gam na asa Kumguui le gamen wes leta igii usuf foron tualikrer tikii.

²⁸ Famais ke Kumguui kirer, Iesu Karisito in kiis tura gam.

Fanamaket Baibel
The New Testament in the Fanamaket Language of
Papua New Guinea
Nupela Testamen long tokples Fanamaket long Niugini
copyright © 2011-2021 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Fanamaket

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2022-01-28

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 7 Dec 2021

8f38b319-3df0-59e5-9ee5-193b805bbef2